

Д-р Марија ДулевскаУниверзитет на Југоисточна Европа
Република Северна Македонија

ПОДОБРУВАЊЕ НА КОМУНИКАЦИЈАТА ВО МУЛТИЕТНИЧКА УЧИЛНИЦА ПРЕКУ ВОН-НАСТАВНИ УЧИЛИШНИ АКТИВНОСТИ СО ЕТНИЧКИ МЕШАНИ ГРУПИ НА УЧЕНИЦИ ПО АНГЛИСКИ ЈАЗИК

Апстракт: Мултикултурализмот постои низ сите држави во светот исто и во Република Северна Македонија. Подразбира почитување на различностите, намалување на стереотипите и предрасудите и поддршка на единството.

Истражувањето во докторскиот труд покажа дека училиштата како воспитно-образовни институции се првичните места каде што треба да настане првичната промена. За таа цел како примероци во истражувањето беа земени наставници, ученици, родители од две етнички различни училишта македонско и албанско. Се користеа квалитативен и квантитативен метод како и прашалници, анкети интервјуа и непосредно набљудување.

Главната хипотеза беше Подобрување на комуникацијата меѓу различните групи на мешани ученици низ различни вон-наставни активности.

Двете училишта остварија низа соработки и одржаа заеднички вон наставни активности по сите наставни предмети каде што наставниците и учениците соработуваа и комуницираа за да се оставри целта на секој час. Соработката траеше активни 3 училишни години и на крајот се поразгнисува завршен настан на кој се презентираат активностите и главната хипотеза беше потврдена.

Општиот заклучок е дека слични активности да продолжат како процес понатаму за да уште повеќе се развива комуникацијата соработката и единството почнувајќи од основното образование.

Клучни зборови: етнички, мултикултурализам, меѓусебни активности, верска различност, соживот и одржливост

IMPROVING COMMUNICATION IN A MULTIETHNIC CLASSROOM THROUGH OUT-OF-SCHOOL ACTIVITIES WITH ETHNICALLY MIXED GROUPS OF ENGLISH LANGUAGE STUDENTS

Abstract: Multiculturalism exists in all countries in the world as well as in the Republic of North Macedonia. It implies respecting diversity, reducing stereotypes and prejudices and supporting unity.

The research in the doctoral thesis showed that schools as educational institutions are the initial places where the initial change should occur. For this purpose, teachers, students, parents from two ethnically different schools, Macedonian and Albanian, were taken as samples in the research. Qualitative and quantitative methods as well as questionnaires, surveys, interviews and direct observation were used.

The main hypothesis was Improving communication between different groups of mixed students through different extracurricular activities.

The two schools achieved a series of collaborations and held joint extracurricular activities in all subjects where teachers and students collaborated and communicated to achieve the goal of each lesson. The collaboration lasted active 3 school years and at the end a final event was organized where the activities were presented and the main hypothesis was confirmed.

The general conclusion is that similar activities should continue as a process in order to further develop communication, cooperation and unity starting from primary education.

Keywords: ethnical, multiculturalism, mutual activities, religious diversity, coexistence and sustainability.

ВОВЕД

Мултикултурализмот е широка и мошне актуелна тема низ Европа и светот и исто така е присутна во Македонија. Скоро и невозможно е да се помисли на концепт на етнички чисти држави затоа што во секоја држава има најмалку две различни култури, а во некои и повеќе. Заради соживот и одржливост целта на една држава треба да биде фокусирана кон тоа да се најде начин за развивање на концептот на прифаќање на различностите и почит кон другиот. Во случајот со Република Македонија, прифаќањето на постоење на различни етнички групи со сопствени светогледи, јазик и култура треба да биде приоритет. Тоа исто така подразбира изнаоѓање на начини за намалување на предрасудите и стереотипите како и континуирана и постојана реконструкција на менталниот склоп на индивидуата со оглед на тоа што во државата има различни народи со различна расна етничка и верска определеност.

1. ПРИНЦИПИ И ЧЕКОРИ ЗА УСПЕШНИ ПРОМЕНИ-

Првиот чекор кон постигнување на овие цели е низ раните фази на образованието. Училиштата се клучот за имплементација на реконструкцијата на свеста на поединецот. Во докторскиот труд како примероци се земени две основни училишта, но истите тие се од различни етнички структури- ООУ Блаже Конески- Прилеп е чисто Македонско и Реџе Рушит Зајаз, од с.Зајас, Кичевско-кадешто учениците и вработените се етнички Албанци- се партнер училишта по однос на имплементирање на меѓу-училишни етнички различни активности. Соработката на двете училишта е во согласност со Советот на општините на Прилеп и Кичево, со Бирото за развој на образованието, Државниот просветен инспекторат како и Министерството за образование и наука на Република МАкедонија како официјални надлежни институции.

Секое училиште во свои рамки поминува низ процес на интернетничка самоевалуација во рамките на кој се детектираат слабите страни и се изработува развоен план за нивно надминување како и кон изработка на нов развоен план. Сите документи кои училиштето ги изработува се усвојуваат од Училиштниот Одбор и се контролирани и верификувани од страна ана Државниот Просветен инспекторат.

Понатаму, секое училиште има свој тим на одговорни наставници т.н СИТ кој ја спроведува и координира цела постапка за меѓуетничка соработка меѓу двете

училишта. Пред самата учебна година двете партнер училишта изработуваат план за заеднички меѓуетнички активности кои истите планираат да ги реализираат. Тој план, се презентира пред Советот на родители, пред училишниот одбор и се усвојува и понатаму таа станува составен дел од Годишната програма на училиштето која пак се усвојува на седница на Совет на двете општини. Со почетокот на учебната година планот за взаемните активности започнува да се реализира согласно зацртаните и постаени цели и самата динамика. На крајот од секоја учебна година се прави годишен извештај за реализираните активности како и за нереализираните и исто истите се презентираат на училиштен одбор и Советот на општините.

2. ЧЕКОРИТЕ НА УСПЕШНАТА ПРОМЕНА

1. ОДЛУКА НА УЧИЛИШТАТА ДА СЕ ВКЛУЧАТ ВО ПРОЦЕСОТ НА МЕЃУЕТНИЧКАТА ИНТЕГРАЦИЈА - двете етнички различни училишта донесуваат свои официјални одлуки поддржани од Советот на родители, Училишните Одбори, Советите на општините, БРО и Државниот Просветен инспекторат да се вклучат во процесот на имплементирање на меѓуетнички активности меѓу две етнички различни училишта. За таа цел се врши и дисеминација на наставниците и родителите како и учениците за сите активности што ќе се преземаат во текот на тековната учебна година.

2. САМОЕВАЛВАЦИЈА НА УЧИЛИШТЕТО И ИЗРАБОТКА НА АКЦИОНЕН ПЛАН – (од аспект на меѓуетничката интеграција) - Секое училиште согласно одредени ставки пред почетокот на учебната година си врши своја самоевалвација за да ги утврди своите слаби страни и потоа врз основа на добиените резултати истото си прави и изработува АКЦИОНЕН ПЛАН на активности што планира да ги изведе низ учебната година. Акциониот план треба да е усвоен од Советот на родители, Училишните Одбори, Советите на општините, БРО и Државниот Просветен инспекторат. Со тој годишен план се запознаваат наставниците и соодветно на динамиката заеднички ги изведуваат планираните активности.

3. СОЗДАВАЊЕ НА ТИМ НА ОДГОВОРНИ НАСТАВНИЦИ за РАБОТА СО ИМПЛЕМЕНТАЦИЈА НА МЕЃУЕТНИЧКИ АКТИВНОСТИ - Двете училишта секој во својот дел формира т.н СИТ- тоа е тим од одговорни наставници кои се задолжени за водење, координирација, следење и вреднување на имплементацијата на меѓуетничките активности меѓу учениците и наставниците од двете училишта.

4. СПРОВЕДУВАЊЕ НА МЕЃУЕТНИЧКИТЕ АКТИВНОСТИ МЕЃУ ДВЕТЕ УЧИЛИШТА - По добиена согласност на претходно спроведена анкета на родители и ученици, наставниците од двете училишта започнуваат со реализација на меѓуетничките активности двајца наставници од својот предмет на претходно утврдена локација со групи на етнички мешани ученици. За секоја реализирана активност се изработува годишен извештај на крајот од учебната година и повторно истиот се доставува со соодветните надлежни институции

5. ОРГАНИЗИРАЊЕ НА ЗАВРШЕН НАСТАН – На крајот од секоја учебна година по преходен договор на наставниците и учениците се организира завршен настан на кој се покануваат наставници, родители ученици, официјални претставници и се презентираат продуктите на сработеното. Пред почетокот на следна учебна година, се креира нов план за имплементација на меѓуетнички активности.

6. СЕРТИФИКАЦИЈА НА НАСТАВНИЦИ И СТРУЧНИ СОРАБОТНИЦИ- Секој наставник или стручен соработник кој бил успешен во имплементацијата на

меѓуетничките активности добива соодветен сертификат издаден од БРО и од Монистерството за образование и наука на Р.Македонија

ЗАКЛУЧОК

Република Македонија е мултиетничка земја. Луѓето треба да научат да се почитуваат меѓусебно и да развијат капацитет да ги ценат другите, без оглед на нивното потекло. Комуникацијата на сите нивоа е императивната цел за сите учесници во процесот. Сепак, овие комуникациски вештини треба да се започнат уште на рана возраст и да се воведат веќе во основното образование кај учениците. Заедничката соработка меѓу ООУ Блаже Конески - Прилеп со доминантно македонско население и Редзе Рушит Зајази Кичево со претежно албанско население, ќе покаже капацитет за мешани групи на ученици да работат заедно, да соработуваат и да комуницираат на конструктивен начин.

Покрај тоа што е директна и вербална, комуникацијата може да биде и просторна, визуелна, соработка, иако движења и креации. Преку заеднички работилници и заеднички настани на учениците, различни заеднички производи се ставаат како клучни резултати и резултати од соработката. Многу ученици под влијание на нивните родители и колеги несвесно стануваат осудувачки и предрасуди. Преку работилниците учениците учат за опасностите од дискриминација, со што се развиваат вештините за недискриминација и учење за соработка. Современото образование на деветто одделение го вклучува меѓуетничкото образование во наставната програма.

Комуникацијата треба да се одвива на сите нивоа, меѓу родителите од двете училишта, меѓу родителите и наставниците, и меѓу наставниците од двете училишта. Резултатите и меѓусебните производи треба да бидат пропишани во годишниот план за следните години и на повисоко ниво можат да бидат вклучени во Бирото за образование на официјалните наставни планови за сите училишта во Република Македонија. Клучната улога на образовниот инспекторат не смее да се запостави - тие се официјални претставници кои го следат целиот процес и даваат забелешки за службено подобрување во инспекцискиот извештај секоја трета година, поради интегралната евалуација за која секое училиште треба законски да се подложи.

ЛИТЕРАТУРА

1. Бауман, Герд. (2009). "Мултикултурна загатка- реобмислување на националниот, етничкиот и религиозниот идентитет"—Издавачки центар Три.
2. Берман, Пол 2005." (Терор и либерализам)",Крстопати,Евро Балкан Пресс
3. Гелнер, Ернст (2001). " Нациите и национализмот", Култура АД Скопје
4. " Малцинствата во демократијата" (2005). - Фондација Конрад Аденауер, Европски центар за малцински прашања
5. Тејлор, Чарлс (2004)." Мултикултурализам-огледи за политиката на признавање", Евро-Балкан прес, Скопје.
6. Џепароски,Иван (2007). " Аспекти на другоста- Теории на другоста, Зборник по културологија"- Евро Балкан Прес, Менора, Скопје.
- 7.
- 8.

9. Alaya, Enthony, K. (2004).- Identity, authenticity, survival-multicultural societies and the society reproduction", in Taylor, Charles- "Multiculturalism- "Examining the politics of recognition",Princeton
10. Bauman, Gerd- (2009). "Multicultural riddle- National, ethnic and religious identity rethinking"- Routledge,
11. Festival of Innovative Practices- for Interethnic Integration in Education-(2016). "Through innovation to a better integration"- Youth Cultural Center, Skopje.
12. Habermas, Jurgen (2004). "Battles for a recognition in a state with constitutional democracy"- in Taylor, Charles- "Multiculturalism- "Examining the politics of recognition",Princeton.
13. Kymlicka, Will (Issue 4/2002). "Multiculturalism an Minority Rights:West and East", Queen's University, Canada and Central European University, Bodapest,Hungary.
14. Lenard, Patti Tamara (2012). "The reports of Multiculturalism's death are greatly exaggerated"- Research article, university of Ottawa, Political Studies Association.
15. Linsay, Ker James (2008). "Principles and the Partition of Kosovo", Copyright, Taylor and Francis Group, LCC.
16. Loobuuyck, Patrick and Levrau, François. (2013)." Is multiculturalism bad for social cohesion and redistribution?" ,The political Quaterly, Vol.84, No.1 January- March
17. Luckenchuk, Antonina- (2013)."Paradigms of research for the 21st century- perspectives and examples from practice"- Peter Lang Publishing, INC New York,USA.
18. Mesić, Milan: (2006). "Multikulturalizam- društveni i teorijski izazovi"- Školska knjiga, Zagreb.
19. Mesic, Milan- (2006). "Multiculturalism- society and theorethical challenges", Skolska Knjiga Zagreb.
20. Ph.D Muhic, Maja, (2015). Power point presentation on Multiculturalism, SEEU, Tetovo.
21. Rallis-Morgan, Hellen: (2006)." Guidelines for writing a literature review", Glendale.
22. Ruane, M. Janet- (2005) "Essentials of research methods- a Guide to Social Science research"- Blackwell Publishing,
23. Scavetta, Rick- (2013) "In Macedonia, School Integration Seen as Tool for Peace"- Frontline-online edition, Open Development/ Development & Defense, September/October
24. Taylor, Charles. (2004) "The politics of recognition"
25. Taylor, Charles- (2004) "Multiculturalism- "Examining the politics of recognition",Princeton.
26. Walliman, Nicholas (2011)."Research methods- the basics"- Routledge.
27. Wessendorf, Susanne and Vertovec, Steven (2010)" The multiculturalism Backlash- European discourses, policies and practices", Routledge, London and New York.